

Република Србија
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДА ВРШЦА
БРОЈ 12/2025
25.02.2025.године
ВРШАЦ

На основу члана 28. Статута Центра за социјални рад Града Вршца у Вршцу број 4 - 55100-16/2016 од 16.06.2016.године и Посебног протокола за заштиту деце од насиља у области социјалне заштите од 28.10.2024. године, в.д. директора Центра за социјални рад Града Вршца у Вршцу доноси

ПРОТОКОЛ
О ПОСТУПАЊУ У ЗАШТИТИ ДЕЦЕ ОД
НАСИЉА У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДА ВРШЦА У ВРШЦУ

Члан 1.

Овим Протоколом о поступању у заштити деце од насиља у области социјалне заштите Центра за социјални рад Вршац у Вршцу (у даљем тексту:Протокол), ближе се уређује примена Посебног протокола за заштиту деце од насиља у области социјалне заштите, посебно у регулисању: улоге Центра у процесу заштите деце од насиља, превенције насиља, спречавања насиља, пријављивања сумње на насиље, интерног тима пружаоца услуге социјалне заштите, поступак код пружаоца услуге према означеном починиоцу насиља, активности органа старатељства у оквиру процене, одређивање приоритета у реаговању, процену ризика и осигурање безбедности, исходе процене интерног тима, пријаве полицији и тужилаштву, неодложне интервенције, активности центра за социјални рад, поступање у случајевима када се процени да је над дететом извршено или може бити извршено насиље и међусекторска сарадња.

Члан 2.

Центар за социјални рад (орган старатељства) има кључну улогу у заштити деце од насиља, спровођењу поступка процене, планирања и учешћа у примени мера и услуга социјалне заштите и породичноправне заштите из надлежности органа старатељства, у покретању и учествовању у судским поступцима у складу са законом.

Центар за социјални рад (орган старатељства) спроводи поступке у складу са Протоколом и другим прописима, координира процесом заштите деце од насиља, осим у случајевима спречавања насиља у породици или непосредне опасности од њега, када је то у надлежности Групе за координацију и сарадњу којом председава јавни тужилац.

Члан 3.

Превенцију насиља деце у систему социјалне заштите чине мере и активности којима се ствара сигурно и подстицајно окружење, а нарочито активности којима се:

- 1) унапређује знање и подиже ниво свести и осетљивости за препознавање свих облика насиља;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, поверења, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље;
- 3) истичу и унапређују знање, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- 4) информишу запослени и друга ангажована лица о процедурама и поступцима у случају сумње или сазнања о постојању било које врсте насиља;
- 5) информишу деца и млади о праву на заштиту од насиља и начинима на које могу пријавити насиље;
- 6) унапређује познавање процедура за пријављивање и поступање у случају сумње или сазнања о постојању било које врсте насиља;
- 7) подстиче усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије, и
- 8) остварује упознавање са видовима пружања подршке деци, а посебно деци са сметњама у развоју и инвалидитетом и деци из других осетљивих група.

Центар за социјални рад (орган старатељства) има посебну обавезу организовања обука, трибина, радионица, презентација, предавања, фокус група, коришћења дигиталне платформе за едукацију, вршњачку едукацију, као и друге облике едукација, а ради приближавања едукативних садржаја пружаоцима услуга, запослених у центру за социјални рад, деци и породици, у циљу препознавања насиља од стране запослених и ангажованих лица код пружаоца услуга и у центру за социјални рад, упознавања са међународном и домаћом регулативом о заштити деце од насиља, подизања свести о проблему насиља над децом, промовисања позитивних модела понашања и решавања конфликта, ненасилне комуникације и едукације деце у вези са насиљем, препознавањем насиља над собом или насиља којем дете сведочи, правима детета укључујући и права која се тичу заштите од насиља.

Центар за социјални рад (орган старатељства) је у обавези да у својим плановима има садржаје који се односе на напред наведене превентивне активности, да запослене обавести о Општем и Посебном протоколу, кривичноправној заштити детета од насиља, злостављања и занемаривања и облицима кршења радне дисциплине, да обезбеди да запослени заврше обуку чији садржај обухвата теме о насиљу над децом, врстама насиља, инструментима јавних политика, прописима, начинима реаговања у случајевима насиља над децом и другим питањима релевантним за превенцију и заштиту деце од насиља, те да спроводи евалуацију превентивних активности (однос планираног и реализованог) најмање једном годишње, односно да у редовном годишњем извештају наведе шта је реализовано од планираних превентивних активности.

Члан 4.

Центар за социјални рад (орган старатељства) је дужан, у циљу спречавања насиља, да спроводи мере којима се открива да ли прети непосредна опасност од насиља над дететом и да исте примени када је непосредна опасност откривена.

Члан 5.

Сва запослена и ангажована лица у Центру за социјални рад Вршац у Вршцу (у даљем тексту Центар) су обавезни да пријаве свако сазнање или сумњу да је извршено било која врста насиља над дететом, сумњу, забринутост или сазнање да би насиље могло бити извршено, као и неприхватљиво понашање запослених или других лица према деци која могу представљати ризик за насиље.

Пријема радник Центра је дужан да размотри поднесак који садржи обавештење о насиљу (захтев, пријаву, молбу, притужбу, иницијативу, електронски поднесак на Порталу еУправа и друго саопштење којим му се обраћа физичко или правно лице односно орган, установа, удружење и др.) ради упознавања и процене потребе за интервенцијом у случају насиља.

Свака пријава и сазнање (писано или усмено) мора се разматрати у складу са Правилником о организацији, нормативима и стандарцима рада Центара за социјални рад.

Члан 6.

Центар је у обавези да формира Интерни тим Центра за социјални рад Вршац у Вршцу за заштиту деце од насиља у области социјалне заштите (у даљем тексту: Интерни тим), који има најмање два члана од којих је најмање један стручни радник. Један од чланова интерног тима је руководилац интерног тима.

Чланове Интерног тима одређује директор Центра, својом одлуком, на основу следећих критеријума:

- 1) знање из области заштите деце од насиља;
- 2) обученост за поступање у случајевима насиља и примену Општег и Посебног протокола;
- 3) познавање унутрашње организације Центра;
- 4) поштовање етичких правила и високих стандарда праксе у свакодневном раду;
- 5) професионална и лична биографија без насилног понашања, и добре вештине комуникације са децом и одраслима.

Ради ефикаснијег функционисања Интерног тима потребно је да чланови буду познати свим запосленима, а нарочито деци корисницима услуга Центра, као и да имена и бројеви службеног телефона буду истакнути на видном месту, лако доступном нарочито деци корисницима услуга Центра.

Члан 7.

Задаци интерног тима су:

- 1) да прима пријаве о сазнању да је дете доживело или је у опасности да буде жртва насиља;
- 2) да прикупља информације о догађајима и лицима у вези са насиљем;
- 3) да хитно предузима мере за осигурање безбедности детета и остале деце код пружаоца услуге;
- 4) да пријављује случај директору односно руководиоцу пружаоца услуге и ако процени да је то потребно, надлежном центру за социјални рад;
- 5) да врши процену, планирање заштите жртве и друге деце кориснике услуге, као и друге активности прописане Посебним протоколом;

- 6) да сачињава и спроводи план заштите жртве и друге деце кориснике услуге;
- 7) да обезбеђује партиципацију детета;
- 8) да блиско сарађује у процени, планирању и другим радњама са другим актерима укљученим у рад на случају;
- 9) да са директором односно руководиоцем пружаоца услуге осмишљава начин комуникације са медијима и широм јавношћу;
- 10) да у свом раду води рачуна о начелима социјалне заштите и правима корисника укључујући и право корисника односно детета на поверљивост података и приватност у складу са законом и другим актима, и
- 11) да реализује друге активности у складу са Посебним протоколом.

Члан 8.

Дужност Интерног тима је да поступак заштите детета од насиља започне одмах по сазнању о извршеном насиљу, а приоритет поступања (неодложно; хитно; редовно) одређује сходно применом правилника којим је уређена организација, нормативи и стандарди рада центара за социјални рад.

Члан 9.

Када је означени починилац насиља над дететом лице запослено или на други начин ангажовано у Центру, директор је дужан да то лице обавести о исказаним тврдњама против њега и поступку заштите детета.

Ако је према мишљењу Интерног тима потребно удаљење запосленог односно ангажованог лица, директор преузима мере у складу са законом и другим прописима.

Ако је означени починилац насиља над дететом члан Интерног тима, директор одмах одређује другог члана Интерног тима, а према означеном починиоцу предузима мере у складу са законом и другим прописима.

Ако је означени починилац директор, интерни тим о томе одмах обавештава Центар, оснивача и надлежно Министарство.

Члана 10.

Стручни радник Центра у случају потребе за интервјуисањем детета жртве насиља дужан је да интервјуише или помаже у интервјуисању детета жртве насиља, а по потреби и друге деце, свих других лица чије је учешће у том поступку од значаја за обезбеђивање заштите детета (родитеља, старатеља, наставника, здравственог радника који је прегледао дете), да изврши процену или учествује у процени будућег ризика од насиља над дететом и предлаже или учествује у предлагању мера за унапређење безбедности детета.

Стручни радник је дужан да детету жртви насиља, у складу са узрастом и зрелошћу пружи информације о даљем поступку, подршци Центра, полиције, здравствених установа, судова, тужилаштва, удружења и локалне самоуправе.

У случају насиља или било којег догађаја ризичног за безбедност и здравље детета, Интерни тим Центра врши процену безбедности и здравља и друге деце корисника услуге, односно да ли су били изложени или постоји непосредна опасност да могу бити изложени насиљу и предузима адекватне мере њихове заштите.

Члан 11.

Центар је дужан да сваки поднесак процени са становишта приоритета поступања и уколико се процени да је потребно неодложно поступање предузме све потребне радње за организовање неодложне интервенције, сходно применом правилника којим је уређена организација, нормативи и стандарди рада центара за социјални рад.

Члан 12.

Приликом процене ризика Интерни тим је у обавези да нарочито води рачуна о следећем:

- 1) да ли је могући починилац раније или непосредно пре процене ризика учинио насиље и спреман је да га понови;
- 2) да ли је насилник претио убиством или самоубиством;
- 3) да ли насилник поседује оружје;
- 4) да ли је насилник особа са менталним сметњама или злоупотребљава психоактивне супстанце;
- 5) да ли постоји сукоб око старатељства над дететом или око начина одржавања личних односа детета и родитеља који је могући учинилац;
- 6) да ли је могућем учиниоцу изречена хитна мера или одређена мера заштите од насиља у породици;
- 7) да ли жртва доживљава страх;
- 8) да ли је дошло до злоупотребе поверења од стране особе којој дете верује;
- 9) да ли жртва процењује ризик од насиља као висок, и
- 10) другим показатељима који су значајни за процену ризика.

Прва обавеза Интерног тима је да осигура безбедност и, ако је то потребно, здравствено збрињавање детета.

Члан 13.

Интерни тим је дужан да на основу података којима располаже, након извршене процене, донесе закључак, и то:

- 1) да постоји разумни основ за закључак да је над дететом извршено насиље или може бити извршено насиље, те да постоје разлози да се предузму потребне мере заштите од насиља, изради План безбедности, обавести полиција односно тужилаштво, у случају сумње на трговину људима и Центар за заштиту жртава трговине људима и активирају други ресурси у заједници према околностима конкретног случаја и потребама детета, и
- 2) да не постоји разумни основ за закључак да је над дететом извршено насиље или може бити извршено насиље.

Члан 14.

У случају откривања насиља над дететом Центар је у обавези да одлучи о даљим активностима усмереним на подношење кривичне пријаве полицији и тужилаштву

- у хитном поступку - код сумње на насиље у породици или непосредне опасности од њега, као и у свим случајевима када су непосредно угрожени или могу бити непосредно угрожени телесни интегритет, живот и здравље детета, и

- у редовном поступку – када постоје основи сумње да је над дететом или на штету детета извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности.

Члан 15.

Центар је у обавези да реализује неодложну интервенцију, када је потребно заштитити жртву и предузети мере за хитно осигурање безбедности, здравствене заштите и егзистенцијалних услова за жртву, односно када постоје оправдани разлози да би непредузимање хитних мера и услуга из надлежности центра дошло до угрожавања живота и здравља жртве односно развоја детета коме је потребна заштита.

Члан 16.

Центар је дужан да прима пријаве, укључујући и пријаве интерног тима других пружаоца услуга, о сумњи на насиље над дететом, да спроведе испитивање и утврђивање релевантних чињеница у вези са сумњом на насиље над дететом, донесе одговарајуће одлуке и предузима мере укључујући и мере које се односе на дете жртву и осталу децу код пружаоца услуге социјалне заштите, сарађује са интерним тимом других пружаоца услуга и сарађује са другим институцијама и организацијама.

Центар је дужан да изврши почетну процену, усмерену процену, донесе налаз и мишљење о извршеној процени стања и потреба жртве насиља, сходно применом правилника којим је уређена организација, нормативи и стандарди рада Центра за социјални рад.

Члан 17.

У случајевима када се процени да је над дететом извршено или може бити извршено насиље, Центар је у обавези да сачини план услуга и мера у циљу благовременог, целовитог и континуираног обезбеђивања заштите детета жртве насиља, као и да наведени план преиспитује у складу са роковима дефинисаним планом односно правилником који регулише организацију, нормативе и стандарде рада центара за социјални рад.

Рад са дететом жртвом насиља може се окончати само под условом када су предузете услуге и мере одговориле на потребе жртве насиља, када су санирани узроци и последице извршеног насиља, када је организације живота жртве насиља таква да нема ризика од понављања насиља или да је такав ризик сведен на најнижи ниво, који не захтева посебно ангажовање центра за социјални рад и других служби и када су у току рада констатоване и друге околности које објективно онемогућавају пружање помоћи и подршке жртви насиља (дете више није доступно за пружање подршке).

Члан 18.

У циљу реализације циљева и активности дефинисаних Протоколом о поступању у заштити деце од насиља у области социјалне заштите, Центар је у обавези да сарађује са свим актерима заштите деце од насиља на територији Града Вршца, као и да по потреби са истима закључи споразуме о сарадњи.

Члан 19.

Овај протокол ступа на снагу даном доношења.

Вршац, 25.02.2025.године

В.Д. Д И Р Е К Т О Р А
Александра Панић Стефановић
дипл.правник-мастер